

ISSN 2091-5187

СЕРВИС

ИЛМИЙ-АМАЛИЙ
ЖУРНАЛ

2026
1-сон

SERVIS

ILMIY-AMALIY JURNAL 2026 yil, 1-soni

Muassis: Samarqand iqtisodiyot va servis instituti

O‘zbekiston Matbuot va axborot agentligi tomonidan 2008 yil 31 dekabrda
0561-raqam bilan ro‘yxatga olingan.

O‘zR OAK Riyosatining 19.03.2017 y., 239/5-sonli qarori bilan e‘tirof etilgan

Tahririyat a‘zolari:

Mas‘ul kotib:

i.f.d., prof. M.Q.Pardaev

Muharrirlar:

i.f.d., dotsent F.A.Safarov
PhD, dotsent I.M.Pardaeva
PhD, I.Sh.Ernazarova

Texnik muharrir:

katta o‘qituvchi F.O.O‘roqov

Korrektor:

PhD, dotsent v.b.
T.I.Yahyoyev

Sahifalovchi:

PhD, dotsent v.b.
H.N.Ochilova

1 yilda 4 marotaba
chop etiladi.

**O‘zbekiston hududida
tarqatiladi.**

Tahririyat manzili:

140100, Samarqand shahar,
Amir Temur ko‘chasi, 9-uy,

tel.: +998(66)233-28-38,
+998(97)913-74-40

faks: +998(366)231-12-53
el.pochta:

samisiservis@mail.ru

Tahrir hay‘ati raisi:

M.E.Po‘latov – Samarqand iqtisodiyot va servis instituti rektori,
i.f.d., professor

Tahrir hay‘ati raisi o‘rinbosari:

M.Q.Pardayev – SamISI professori, iqtisod fanlari doktori

Tahrir hay‘ati a‘zolari:

M.M.Muxammedov – SamISI professori, iqtisod fanlari
doktori

D.R.Zaynalov – SamISI professori, iqtisod fanlari doktori

O.M.Murtazayev – TDIUSF direktori, iqtisod fanlari doktori,
professor

M.R.Boltabayev – TDIU professori, iqtisod fanlari doktori

R.X.Ergashev – QarMII professori, iqtisod fanlari doktori

B.K.G‘oibnazarov – iqtisod fanlari doktori, professor

I.S.To‘xliyev – SamISI professori, iqtisod fanlari doktori

K.B.Urazov – SamISI professori, iqtisod fanlari doktori

Q.J.Mirzayev – SamISI professori, iqtisod fanlari doktori

B.I.Isroilov – TDIU professori, iqtisod fanlari doktori

G.M.Shodiyeva – SamISI professori v.b., iqtisod fanlari doktori

S.N.Toshnazarov – SamISI professori, iqtisod fanlari doktori

R.N.Normaxmatov – SamISI professori, texnika fanlari doktori

A.Bektemirov – SamISI professori, iqtisod fanlari doktori

O.M.Pardayev – SamISI professori, iqtisod fanlari doktori

M.T.Alimova – SamISI professori, iqtisod fanlari doktori

Z.Dj.Adilova – TDIU professori, iqtisod fanlari doktori

Sh.O.Quvondiqov – SamISI professori, iqtisod fanlari doktori

L.N.Xalikova – SamISI professori, iqtisod fanlari doktori

F.A.Safarov – SamISI dotsenti, iqtisod fanlari doktori

A.M.Karimova – SamISI professori, iqtisod fanlari doktori

I.B.Mattiyev – SamISI professori, pedagogika fanlari doktori

B.F.Boronov – SamISI professori v.b., iqtisod fanlari doktori

A.N.Xoliqulov – SamISI professori, iqtisod fanlari nomzodi

X.A.Raximov – SamISI dotsenti, PhD

S.A.Babanazarova – SamISI dotsenti, PhD

H.N.Ochilova – SamISI dotsenti v.b., PhD

I.R.Berdikulova – SamISI dotsenti v.b., PhD

A.Q.G‘apparov – SamISI dotsenti v.b., PhD

MUNDARIJA:

NAZARIYA VA METODOLOGIYA	
Мамаюнус Қаршибаевич Пардаев, Озода Мамаюнусова Пардаева Янги Ўзбекистоннинг бойлиги инсон ресурслари билан ўлчанади	5
Сарвар Аюбовна Исхакова Ўзбекистонда хизматлар соҳасини модернизация ва диверсификация қилишнинг асосий йўналишлари	13
Anvar Nematovich Xoliqulov Servis sifati tushunchasining nazariy talqini	18
Зухриддин Санжар ўғли Рашидов Корхона самарадорлигини оширишни меҳнат ресурслари ҳаракати билан боғланишининг ўзига хос хусусиятлари	21
Mexrangiz Axtam qizi Mullayeva Xizmat ko‘rsatish sohasida faoliyat yurituvchi korxonalarni davlat tomonidan qo‘llab-quvvatlashning ustuvor yo‘nalishlari	25
SANOAT VA QISHLOQ XO‘JALIGI	
Фарида Абдухалимовна Ахмеджанова Роль эстетических показателей тканей в формировании потребительских и эксплуатационных свойств изделий	31
Рузбой Нормакматов, Акрам Гафуров, Баҳора Тўлқинова В ₁ - витамин (тиамин): ва унинг инсон соғлигини сақлашдаги аҳамияти	34
Junaydillo Sadiyevich Fayziyev Atrof-muhitga chiqarilayotgan sut zardobi tarkibidagi zardob oqsillari miqdorini kamaytirish texnologiyasi	37
Ro‘ziboy Normaxmatov, Zakirjon Erkinovich Mamarasulov, Ravshan Pirmatov Askorbin kislotasi (C vitamini) va uning ahamiyati	41
TADBIRKORLIK, MEHNAT, BANDLIK VA KAMBAG‘ALLIKNI QISQARTIRISH	
Феруз Нематуллаевич Абилов Худудларда камбағалликни қисқартиришнинг инновацион йўналишлари	44
XIZMAT KO‘RSATISH VA SERVIS	
Обид Мамаюнусович Пардаев Коммунал хизматларни ривожлантиришнинг маъмурий-бошқарув ва инфратузилмавий институтционал асосларини такомиллаштириш	50
Акмал Алимжонович Салимов Ривожланган мамлакатларнинг олий таълим хизматлари сифатини ошириш тажрибаларидан Ўзбекистонда фойдаланиш имкониятлари	56
Firuz Kurbanovna Achilova Mintaqada xizmatlar sektorining rivojlanishining zamonaviy modellari	61
Нажмиддин Раҳматуллаевич Абдувоҳидов Хизмат кўрсатиш соҳасида сохта иқтисодиётнинг айрим кўринишлари ва уни бартараф этишнинг амалий йўналишлари	66
Xusnora Dilmurod qizi Umarova Orolbo‘yi mintaqasida xizmat ko‘rsatish sohasini innovatsion boshqarishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish	71
Jahongir Aktamovich Haydarov Logistikada transport xizmatlari raqobatbardoshligini baholashning kompleks yondashuvlari	75

<p>М.Пардаев, О.Пардаева Богатство Нового Узбекистана измеряется человеческими ресурсами</p>	<p>M.Pardaev, O.Pardaeva The wealth of the New Uzbekistan is measured by human resources</p>
<p>Аннотация. В статье рассматриваются вопросы, связанные с богатством Нового Узбекистана – его измерением посредством человеческих ресурсов. Дается определение человеческих ресурсов. Оно основано на том, что для оценки человеческой ценности необходимо повышать ее. Для этого предлагаются шесть направлений. К ним относятся образование, здравоохранение, обеспечение соответствия человеческих ресурсов рынку труда, формирование человеческих ресурсов, пригодных для инноваций и цифровой экономики, достижение социального развития посредством совершенствования человеческих ресурсов, а также роль духовно-культурного развития в развитии человеческих ресурсов. Также приводятся научные рекомендации, разработанные по результатам исследования.</p> <p>Ключевые слова: человек, человеческие ресурсы, образование, здравоохранение, рынок труда, инновации и цифровая экономика, социальное развитие, духовно-культурное развитие, высшие учебные заведения, наука, инновационные проекты.</p>	<p>Abstract. This article examines issues related to the wealth of the New Uzbekistan, as measured by human resources. A definition of human resources is provided, based on the premise that human value must be enhanced to assess it. Six areas are proposed for this purpose. These include education, healthcare, ensuring that human resources are aligned with the labor market, developing human resources suitable for innovation and the digital economy, achieving social development through improving human resources, and the role of spiritual and cultural development in human resource development. Research recommendations based on the research findings are also provided.</p> <p>Keywords: people, human resources, education, healthcare, labor market, innovation and the digital economy, social development, spiritual and cultural development, higher education institutions, science, and innovative projects.</p>

Сарвар Аюбовна Исхакова – СамИСИ доценти, иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD)

ЎЗБЕКИСТОНДА ХИЗМАТЛАР СОҲАСИНИ МОДЕРНИЗАЦИЯ ВА ДИВЕРСИФИКАЦИЯ ҚИЛИШНИНГ АСОСИЙ ЙЎНАЛИШЛАРИ

Аннотация. Мақолада иқтисодиётнинг таркибий ўзгаришлари ва рақамлаштириш шароитида хизматлар соҳасини модернизация қилиш ва диверсификациялашнинг асосий йўналишлари ёритилган. Хизматлар соҳасининг иқтисодий ўсиш, рақобатбардошликни ошириш ва аҳоли турмуш сифати яхшилашдаги роли асослаб берилган. Модернизациянинг назарий асослари, диверсификациянинг моҳияти ҳамда уларнинг инновацион ривожланиш ва рақамли трансформация билан боғлиқлиги очиб берилган. Таълим, молия, туризм ва ижтимоий хизматлар каби устувор сегментлар таҳлил қилиниб, хизматлар турини кенгайтириш ва сифатини оширишга қаратилган самарали давлат сиёсати бўйича амалий тавсиялар таклиф этилган.

Калит сўзлар: хизматлар соҳаси, модернизация, диверсификация, рақамли трансформация, сервис иқтисодиёти, сервисга йўналтирилган ривожланиш модели, инновацион хизматлар.

Кириш. XXI асрда хизмат кўрсатиш соҳаси миллий иқтисодиётларнинг етакчи секторига айланди. У ялпи ички маҳсулот, бандлик ва аҳоли турмуш даражасидаги ўзгаришларнинг асосий тенденцияларини белгилайди. Глобаллашув, рақамлаштириш ва билимлар иқтисодиётига ўтиш шароитида хизматлар кўшимча қиймат яратишнинг, инновациялар ва рақобатбардош устунликларнинг асосий манбаига айланиб бормоқда.

Халқаро ташкилотларнинг маълумотларига кўра, аксарият ривожланган ва ривожланаётган мамлакатларда хизмат кўрсатиш соҳаси ЯИМнинг 50-70% дан ортигини ташкил қилади ва унинг ўсиш суръати саноат ва кишлоқ хўжалиги тармоқларидан юқори. Бу ҳолат хизмат кўрсатишга йўналтирилган ривожланиш моделига ўтишни акс эттиради, бунда хизматлар барқарор иқтисодий ўсиш ва ижтимоий барқарорликни таъминлашда муҳим рол ўйнайди.

Ўзбекистон Республикаси учун бу тенденциялар, айниқса, кенг қўламли таркибий ислохотларнинг амалга оширилиши, иқтисодий либерализация ва глобал бозорларга фаол интеграциялашувни амалга ошириш шароитида, айниқса муҳимдир. Жаҳон банки

маълумотларига кўра, 2024-йилда хизмат кўрсатиш соҳасининг мамлакат ялпи ички маҳсулотига қўшган ҳиссаси 47,4% га етди, саноат 23,5%, қишлоқ хўжалиги 20,6% ва қурилиш 7,1%ни ташкил этди.¹ Бу тенденциялар хизмат кўрсатишга йўналтирилган ўсиш моделининг пайдо бўлишидан далолат беради ва хизмат кўрсатиш соҳасининг ижтимоий-иқтисодий ривожланишда асосий омил сифатидаги ролини объектив равишда кучайтиради. Шу билан бир қаторда глобал рақамли трансформация ва билимлар иқтисодиётининг ривожланиши хизматларнинг табиати ва мазмунини тубдан ўзгартириб, уларни юқори технологияли ва капитал талаб қиладиган соҳага айлантирмақда. Сўнгги йиллардаги инкироз зарбалари, глобал таъминот занжирларидаги узилишлар мавжуд бизнес моделларининг заифлигини очиб берди ва хизмат кўрсатиш соҳаси фаолиятини модернизация қилиш ва диверсификациялашнинг муҳимлигини кучайтирди. Шунингдек, Ўзбекистон учун хизмат кўрсатиш соҳаси иш ўринларини яратиш, даромадларни ошириш ва минтақалардаги ижтимоий-иқтисодий тафовутларни камайтиришнинг муҳим манбаи ҳисобланишини инobatга олсак, хизмат кўрсатиш соҳасини модернизациялаш ва диверсификация қилишнинг моҳиятини ҳар томонлама очиб бериш, уларнинг асосий йўналишлари ва воситаларини аниқлаш, шунингдек, уларни Ўзбекистон Республикасида амалга ошириш амалиётини таҳлил қилиш муҳим аҳамият касб этади.

Мавзуга оид адабиётларнинг таҳлили. Хорижий ва маҳаллий илмий манбаларнинг таҳлили шуни кўрсатдики, хизмат кўрсатиш соҳаси ҳозирги вақтда иқтисодий ўсиш ва таркибий ўзгаришларнинг асосий омили бўлиб бормоқда. Хорижий олимлар асарларида² хизмат кўрсатишга йўналтирилган ривожланиш моделига ўтиш хизматлар таркибининг мураккаблашуви, рақамли технологияларнинг жорий этилиши ва истеъмолчиларга йўналтирилган янги бизнес моделларининг пайдо бўлиши билан бирга амалга оширилишини таъкидланмоқда. Бироқ, кўпгина тадқиқотлар модернизация ва рақамлаштиришнинг умумий назарий жиҳатларига қаратилган бўлса-да, хизмат кўрсатиш соҳасида, айниқса ривожланаётган иқтисодиётларда модернизация ва диверсификация жараёнларининг уйғунлиги ҳали етарлича ўрганилмаган.

Маҳаллий илмий тадқиқотчилар асарларининг³ таҳлили хизмат кўрсатиш соҳасида рақамли трансформация ва инновацион ривожланиш масалаларига қизиқишнинг ортиб бораётганлигини кўрсатди. Тадқиқотчилар рақамли платформалар, электрон тижорат, финтех-ечимлари ва онлайн хизматларнинг хизматлар самарадорлиги ва улардан фойдаланиш имкониятини оширишдаги омиллар сифатидаги аҳамиятини таъкидлайдилар. Бироқ, мавжуд тадқиқотлар одатда модернизация ва диверсификацияни алоҳида соҳаларда (туризм, коммуникация, молия, савдо) ёки фақат рақамлаштириш нуқтаи назаридан ўрганади, уларнинг ўзаро боғлиқлиги ва бир-бирини тўлдирувчи табиати ҳақида яхлит тушунчани ривожлантормайди. Бундан ташқари, хизмат кўрсатиш соҳасини модернизациялаш ва диверсификация қилиш шароитида давлат сиёсати, институционал механизмлар ва бозор воситаларини уйғунлаштириш масалалари ҳам етарли даражада ҳал қилинмаган. Бу эса ўз навбатида хизмат кўрсатиш соҳасини рақамли трансформацияни назарда тутган ҳолда модернизациялаш ва диверсификация қилиш йўналишларини ҳар томонлама ўрганишни ва хизмат кўрсатиш соҳасининг рақобатбардошлигини ошириш бўйича амалий тавсиялар ишлаб чиқишнинг долзарблигини тақозо қилади.

Тадқиқот методологияси. Тадқиқотда мантиқий таҳлил, илмий кузатиш, қиёсий таҳлил ва бошқа усуллар қўлланилган.

Таҳлил ва натижалар. Иқтисодий ривожланишдаги глобал тенденциялар ва Ўзбекистон Республикасининг ижтимоий-иқтисодий ривожланишининг ўзига хос

¹ Ўзбекистон Республикаси давлат статистика қўмитасининг расмий сайти. [Электрон ресурс]. Кириш йўли: www.stat.uz. (мурожаат қилинган сана 30.01.2026).

² Bell D. The Coming of Post-Industrial Society. — New York: Basic Books, 1973; Toffler A. The Third Wave. — New York: Bantam Books, 1980; Lovelock, C., & Wirtz, J. Services Marketing. 2016; Buhalis, D., & Leung, D. Smart hospitality— Interconnectivity and interoperability towards an ecosystem. International Journal of Hospitality Management. 2018.

³ Абдуллаев М.О. Тенденции и перспективы развития сферы услуг в Узбекистане — междисциплинарный анализ ключевых сегментов служб. 2025; Исакова С.А. Цифровая трансформация в сфере услуг. 2026; Усмонова В. The Role of Digitalization in the Development of the Service Sector. 2024; Насиров Д., Нуриддинова У., Мусурмонова П. и Чориев Я. Тенденции инновационного развития сферы услуг в Узбекистане. 2025; Гафурова Р.Р. Диверсификация услуг связи на основе цифровых технологий. 2026.

хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда, хизмат кўрсатиш соҳасини модернизациялаш ва диверсификация қилиш кенг қамровли ва тизимли бўлиши керак. Бу бир вақтнинг ўзида хизмат кўрсатиш фаолиятининг технологик, институционал, ташкилий, бошқарув ва инсон ресурслари компонентларини янгилашни, шунингдек, кўрсатиладиган хизматлар тури ва шакллари кенгайтиришни ўз ичига олади.

Рақамли трансформация хизмат кўрсатиш соҳасини модернизация қилишнинг асосий йўналиши бўлиб, онлайн платформалар, мобил иловалар ва хизмат кўрсатиш жараёнларини бошқаришда ахборот тизимларини жорий этишни ўз ичига олади. Рақамли технологиялардан фойдаланиш хизмат кўрсатишнинг узлуксизлигини таъминлайди, транзакция харажатларини камайтиради ва хизмат кўрсатиш бозори иштирокчилари ўртасидаги ўзаро муносабатларнинг шаффофлигини оширади.

Ўзбекистон Республикасида туризм, овқатланиш, логистика, молиявий хизматлар ва таълим хизматлари соҳаларида рақамли хизматларни ривожлантириш бўйича лойиҳалар аллақачон амалга оширилмоқда. Электрон платформаларнинг ривожланиши истеъмолчилар билан бевосита ўзаро алоқага йўналтирилган янги бизнес моделларининг пайдо бўлишига ёрдам бермоқда ва кичик ва ўрта бизнес учун имкониятларни кенгайтиради.

Инфратузилмани технологик модернизация қилиш, айниқса транспорт, алоқа, энергетика ва коммунал хизматлар каби капитал талаб қиладиган соҳаларда хизматлар сифати ва мавжудлигини ошириш учун жуда муҳимдир. Ақлли бошқарув тизимлари, рақамли сенсорлар ва автоматлаштирилган мониторинг платформаларини жорий этиш хизмат кўрсатиш ишончилигини оширади ва операцион харажатларни камайтиради.

Транспорт ва рақамли инфратузилмани модернизация қилиш, замонавий меҳмонхоналар қуриш ва экологик тоза турар жой вариантларини ривожлантириш туризм ва минтақавий хизмат кўрсатиш кластерларини ривожлантириш учун айниқса муҳимдир. Ўзбекистонда бу соҳалар туризм ва минтақавий инфратузилмани ривожлантириш бўйича давлат дастурларида мустаҳкамланган.

Хизмат кўрсатиш соҳасидаги модернизациянинг табиати ва суръатига институционал муҳит ҳал қилувчи таъсир кўрсатади. Норматив-ҳуқуқий базани такомиллаштириш, маъмурий масалаларни соддалаштириш, рақобатни ривожлантириш ва истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш хизмат кўрсатиш компанияларида инвестицияларни жалб қилиш ва инновацияларни рағбатлантириш учун шароит яратади.

Ўзбекистонда хизмат кўрсатиш корхоналарини рўйхатдан ўтказишни осонлаштириш, хизмат сифатини стандартлаштириш ва экспортга йўналтирилган хизматларни қўллаб-қувватлаш чоралари долзарбдир. Рақамли платформалар, онлайн тўловлар ва электрон тижорат хизматларини тартибга солиш учун ҳуқуқий асосни ишлаб чиқиш алоҳида аҳамиятга эга.

Замонавий хизмат кўрсатиш компаниялари тобора кўпроқ рақамли воситалар ва маълумотлар таҳлилига асосланган мижозларга йўналтирилган бошқарув моделларига ўтмоқда. CRM тизимлари, тежамкор технологиялар ва мослашувчан лойиҳаларни бошқариш усулларини жорий этиш хизмат кўрсатиш вақтини қисқартиришга ва мижозлар қониқишини оширишга ёрдам беради.

Хизмат кўрсатишга йўналтирилган иқтисодий ривожлантириш бўйича жаҳон тажрибаси шунини кўрсатадики, хизмат кўрсатиш экотизимларини ва кенг қамровли таклифларни яратадиган компаниялар юқори рентабеллик ва барқарорликка эришадилар. Ўзбекистон корхоналари учун бундай ёндашувлар, айниқса, туризм, логистика ва саноат хизматлари соҳаларида долзарбдир.

Хизмат кўрсатиш сифатини инсон капиталини ривожлантиришга сармоя киритмасдан кўтариш мумкин эмас. Кадрлар модернизацияси рақамли, бошқарув ва коммуникация компетенцияларини ривожлантириш, юмшоқ кўникмаларни ривожлантириш ва узлуксиз ўқув дастурларини амалга оширишни ўз ичига олади.

Ўзбекистон Республикаси учун АКТ хизматлари, молия сектори, туризм ва креатив соҳалари учун кадрлар тайёрлаш устувор вазифа ҳисобланади. Дуал таълимни ва олий таълим ташкилотлари ҳамда бизнес ўртасидаги ҳамкорлик ривожлантириш меҳнат бозори талаблари ва касбий тайёргарлик тизими ўртасидаги тафовутни камайтиришга ёрдам беради. Хизмат кўрсатиш соҳасини диверсификация қилиш янги турдаги хизматларни

ишлаб чиқиш ва мавжуд корхоналарнинг маҳсулот турларини кенгайтиришни ўз ичига олади. АТ-аутсорсинг, консалтинг, таълим ва тиббий хизматларни ўз ичига олган билимларга асосланган хизматларни ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратилади.

Корхоналар миқёсида диверсификация қўшимча хизматларни қўшиш орқали амалга оширилади: меҳмонхоналар спа ва конференция хизматларини ривожлантирмоқда, банклар масофавий хизмат кўрсатиш ва номолиявий хизматларни ривожлантирмоқда, логистика компаниялари эса омборхона ва ахборот хизматларини ривожлантирмоқда. Бундай стратегиялар корхоналар фойдасини ошириш ва даромадлар барқарорлигига ҳисса қўшади.

Худудий диверсификация худудларнинг рақобатбардошлигини ҳисобга олган ҳолда хизмат кўрсатиш кластерларини ривожлантиришни ўз ичига олади. Ўзбекистонда маданий-тарихий ва табиий ресурсларга бой худудлар туризм ва логистика кластерларини ташкил этиш бўйича катта салоҳиятга эга.

Тармоқлараро диверсификация саноат ва қишлоқ хўжалиги соҳалари билан хизматларни интеграциялашувини назарда тутиб, у иқтисодиёт бўйича умумий унумдорликнинг ўсишига ҳисса қўшади. Ишлаб чиқариш хизматлари, агросервис хизматлари ва логистика хизматларининг ривожланиши даромадлар барқарорлигини ва базавий тармоқларнинг рақобатбардошлигини оширади.

Хизмат кўрсатиш соҳасини модернизациялаш ва диверсификация қилишнинг таклиф этилаётган йўналишларининг амалий қўлланилишини баҳолаш учун биз Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатиш соҳаларини ривожлантиришнинг ҳозирги тенденцияларини акс еттирувчи бир қатор умумлаштирилган ҳолатларни кўриб чиқамиз.

Электрон брон қилиш платформалари, онлайн тўловлар ва рақамли гидларнинг ривожланиши сайёҳлик компанияларига мижозлар доирасини кенгайтириш ва хизмат кўрсатиш сифатини яхшилаш имконини берди. Меҳмонхона бизнеси ва умумий овқатланиш корхоналарида рақамли хизматларнинг жорий этилиши хизматларни индивидуллаштириш ва кенг қамровли сайёҳлик маҳсулотларини яратишга ёрдам беради. Тажриба шуни кўрсатадики, рақамли маркетинг ва мижозлар билан муносабатларни бошқариш воситаларидан фойдаланадиган меҳмонхоналарда хоналарнинг бандлик даражасининг юқори кўрсаткичларини ва ўртача чекни намоён қилганлигини кўрсатади, бу эса ўз навбатида молиявий натижаларга ижобий таъсир кўрсатади.

Молия секторида мобил банкинг, электрон тўлов тизимлари ва финтех-ечимларининг фаол жорий этилиши жисмоний шахслар ва кичик бизнес учун молиявий хизматлардан фойдаланиш имкониятини сезиларли даражада оширди. Масофавий хизмат кўрсатиш каналларининг кенгайтириши операцион харажатларни камайтирди ва молиявий операцияларни тезлаштирди.

Рақамли сервислар асосида хизмат кўрсатадиган молиявий институтлар кучли рақобат шароитида мижозларга йўналтирилган фаолиятнинг юқори даражасини ва барқарорликни намоён этмоқдалар, бу эса рақамли трансформациянинг хизматларни модернизация қилишнинг самарали йўналиши эканлигини тасдиқлайди.

Ўзбекистонда логистика хизматларини модернизация қилиш юкларни ташишни бошқаришда ахборот бошқарув тизимларини, рақамли ҳужжатлар оборотини ва юкларни кузатишни реал вақт режимида жорий этишни ўз ичига олади. Бу юкларни етказиб бериш вақтини қисқартиришга, логистика харажатларини камайтиришга ва операциялар шаффофлигини оширишга ёрдам беради.

Мултимодал логистика марказлари ва хизмат кўрсатиш кластерларининг ривожланиши мамлакатнинг транзит салоҳиятини мустаҳкамлайди ва миллий иқтисодиётнинг минтақавий транспорт йўлакларига интеграциялашувини рағбатлантиради.

Хулоса ва таклифлар. Хизмат кўрсатиш соҳасини модернизациялаш ва диверсификация қилиш Ўзбекистон Республикасининг барқарор ижтимоий-иқтисодий ривожланишининг стратегик омилларидир. Халқаро тажриба ва миллий хусусиятларни таққослаш рақамли, институционал ва кадрларни модернизация қилишни ўз ичига олган комплекс ёндашувнинг мақсадга мувофиқлигини кўрсатади.

Тизимли модернизация мультипликатив самарани таъминлайди, бу эса аҳоли банд-

лиги ўсиши, даромадларининг ошиши ва миллий иқтисодийнинг рақобатбардошлигининг кўтарилишида намоён бўлади. Айниқса, узоқ муддатли иқтисодий ўсиш манбаларини яратиши мумкин бўлган билимларга асосланган ва экспортга йўналтирилган хизматларни ривожлантириш муҳим аҳамиятга эга.

Модернизация ва диверсификацияни муваффақиятли амалга ошириш давлат, бизнес ва таълим муассасаларининг қуйидагиларга қаратилган мувофиқлаштирилган ҳаракатларини талаб қилади:

1. Хизмат кўрсатиш жараёнларининг **рақамли трансформацияси**, онлайн платформалар, мобил иловалар ва ахборотни бошқариш тизимларини жорий этиш.

2. **Платформа бизнес моделларини ривожлантириш** ва хизматларни саноат, агросектор ва туризм кластерлари билан интеграциялаш.

3. Рақамли платформалар, электрон тижорат ва маълумотларни ҳимоя қилиш учун норматив-ҳуқуқий базани ўз ичига олган инновацион **хизматларни институционал қўллаб-қувватлаш**.

4. **Инсон капиталига инвестициялар**, жумладан, АКТ, молия сектори, туризм ва креатив соҳалар учун кадрлар тайёрлаш, шунингдек, дуал таълим ва малака ошириш дастурларини ривожлантириш.

Ушбу йўналишларни амалга ошириш хизмат кўрсатиш соҳасида барқарор ўсишни таъминлайди, унинг ЯИМ ва бандликка қўшган ҳиссасини оширади ҳамда Ўзбекистоннинг минтақавий ва глобал иқтисодийдаги мавқеини мустаҳкамлайди. Хизмат кўрсатиш соҳасини модернизация қилишга комплекс ва тизимли ёндашув рақобатбардош, инновацион ва барқарор иқтисодийни ривожлантириш учун шароит яратади.

<p style="text-align: center;">С. Исакова</p> <p style="text-align: center;">Основные направления модернизации и диверсификации сферы услуг в Узбекистане</p> <p>Аннотация. В статье рассматриваются ключевые направления модернизации и диверсификации сферы услуг в условиях структурных преобразований экономики и цифровизации. Обоснована возрастающая роль услуг в обеспечении экономического роста, конкурентоспособности и повышения качества жизни населения. Раскрыты теоретические основы модернизации и сущность диверсификации, их связь с инновационным развитием и цифровой трансформацией. Проанализированы приоритетные сегменты сферы услуг (образовательные, финансовые, туристические и социальные), а также предложены практические рекомендации по формированию эффективной государственной политики, направленной на расширение спектра и повышение качества услуг.</p> <p>Ключевые слова: сфера услуг, модернизация, диверсификация, цифровая трансформация, сервисная экономика, сервисно-ориентированная модель развития, инновационные услуги, структурные изменения, конкурентоспособность, Узбекистан.</p>	<p style="text-align: center;">S. Iskhakova</p> <p style="text-align: center;">Key directions for modernization and diversification of the service sector in Uzbekistan</p> <p>Abstract. The article analyzes key directions of modernization and diversification of the service sector in the context of economic restructuring, digitalization, and the transition to a service-oriented development model. It highlights the growing importance of services for economic growth, competitiveness, and quality of life. The study examines theoretical approaches to modernization, the essence of diversification, and their links with innovation and digital transformation. Priority areas such as education, finance, tourism, and social services are considered, and practical recommendations are proposed to support effective state policy, stimulate innovation, and improve the accessibility and quality of services.</p> <p>Keywords: service sector, modernization, diversification, digital transformation, service economy, service-oriented development model, innovative services.</p>
---	---

Фойдаланилган адабиётлар рўйхати:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 60-сонли "Янги Ўзбекистоннинг 2022–2026 йилларга мўлжалланган ривожланиш Стратегияси тўғрисида"ги Фармони. 2022-йил 28-январ.
2. "Рақамли Ўзбекистон – 2030" Стратегияси. Тошкент, 2020.
3. Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатиш соҳасини ривожлантириш концепцияси. Тошкент, 2021.
4. Абдуллаев М.О. Тенденции и перспективы развития сферы услуг в Узбекистане — междисциплинарный анализ ключевых сегментов служб. 2025.
5. Bell D. The Coming of Post-Industrial Society. — New York: Basic Books, 1973.

6. Buhalis, D., & Leung, D. Smart hospitality—Interconnectivity and interoperability towards an ecosystem. *International Journal of Hospitality Management*. 2018.
7. Гафурова Р.Р. Диверсификация услуг связи на основе цифровых технологий. 2026.
8. Исхакова С.А. Цифровая трансформация в сфере услуг. 2026.
9. Lovelock, C., & Wirtz, J. *Services Marketing*. 2016.
10. Нуриддинова У., Мусурмонова П. и Чориев Я. Тенденции инновационного развития сферы услуг в Узбекистане. 2025.
11. Toffler A. *The Third Wave*. — New York: Bantam Books, 1980.
12. Усмонова В. *The Role of Digitalization in the Development of the Service Sector*. 2024.
13. Ўзбекистон Республикаси давлат статистика қўмитасининг расмий сайти. [Электрон ресурс]. Кириш йўли: www.stat.uz. (мурожаат қилинган сана 30.01.2026).

Anvar Nematovich Xoliqulov – SamISI Iqtisodiy tahlil va statistika kafedrasini mudiri, i.f.n., professor

SERVIS SIFATI TUSHUNCHASINING NAZARIY TALQINI

Annotatsiya. Maqolada xizmat ko‘rsatish faoliyati, “Servisologiya”, “Servis sifati” tushunchalarining nazariy talqini, ayniqsa xizmatlar tasnifi, xizmatlarni turli sohalarida qo‘llanish turlari, sifatga bog‘liqligi keng yoritib berilgan.

Kalit sozlar: xizmat, xizmat ko‘rsatish, xizmat ko‘rsatish faoliyati, xizmatlar tasnifi, xizmat turlari, servis sifati.

Kirish. Ko‘plab ijtimoiy va gumanitar fanlarda tahlilning aniq darajasi amaliyot faoliyatida olingan ilmiy natijalarni qo‘llash muhim ahamiyat kasb etadi. Xizmat ko‘rsatish faoliyati haqidagi fanda aniq daraja o‘ta muhim ahamiyatga ega bo‘lib, xizmat ko‘rsatishni aholiga xizmat ko‘rsatish haqidagi bir qancha savollar, shu doira ishchilari, davlat hokimiyati tashkilotlari, hamda ko‘p sonli iste‘molchilar uchun o‘ta muhimdir. Har qanday obyektning ilmiy tahlilidagi asosiy ma‘no predmeti ega bo‘lib, xizmat ko‘rsatish mohiyatini to‘liq namoyon bo‘lishini ta‘minlaydi. Xizmatlar to‘g‘risidagi nazariy tushunchalar ularning boshlang‘ich etapidagi tahlili iqtisodiyotda yaqqol yo‘nalishga ega. XX – asrning o‘rtalarida xizmat ko‘rsatish faoliyatini tushunish xalqaro me‘yorlar xarakteri xususiyatiga ega bo‘lib, ushbu holatda iqtisodiy, ijtimoiy, boshqaruv va boshqa aspektlar tahlili teng huquqli deb qaraldi. Tarixiy amaliyotda xizmatni ilmiy tahlili imperik faktlarni yig‘ish bilan emas, balki iqtisodiy va ijtimoiy tabiatni aniqlash bilan boshlagan. Bu jarayon 18-19- asrlarda Angliya siyosiy iqtisodiyotida yuzaga keldi.

Angliya siyosiy iqtisodchilari xizmatni iqtisodiy munosabatlarni tarkibiy qismi deb qaradi. Shuning uchun olimlar xizmatni nomoddiy foydaga kiritishdi. Xizmat harakterini tushunishda yana bir asosiy xususiyat foydali mehnat bo‘lib, bu texnika yaratish kundalik ehtiyoj mollari bilan bog‘liqligini xizmat doirasida foydasiz mehnatga nisbati sifatida qaraldi. Xizmat ko‘rsatish faoliyatida moddiy ishlab chiqarishda foydali mehnatdan foydasiz mehnatni xizmatni ko‘p turini ko‘rsatadi va sezilmaydigan mehnatlarning xususiyatlarini bir-biridan farqlaydi.

XX – asrning 50-60 yillaridan boshlab Shimoliy Amerika va G‘arbiy Yevropa davlatlari iqtisodiyotda xizmatni jadal rivojlanish jarayoni obekti sifatida qaraladi. XX – asr o‘rtalarida iqtisodiyot amaliyotida yuzaga kelgan o‘zgarishlar ta‘sirida G‘arb mamlakatlarida ommaviy psixologik hamda nazariy fikrlarni kengaytirib, iqtisodiy rivojlanishni har tomonlama to‘liq o‘rganishni taqazo yetadi. Iqtisodiyot fanida xizmat foydali mehnat elementi sifatida qaraladi. Insoniyatga foyda keltiradigan har qanday foydali xizmat foydali mehnat deb ataladi. Xizmat doirasidagi bozor munosabatlari elementlarining tovar ishlab chiqarish doirasida xizmat ko‘rsatish faoliyati o‘ziga xos xususiyatlariga ega.

Mavzuga oid adabiyotlar tahlili. Xizmat ko‘rsatish korxonalarini samaradorligini ifodalovchi ko‘rsatkichlar masalalari bo‘yicha o‘zbekistonlik olimlardan¹ M.Q.Pardayev, M.M. Muxammedov, Q.J. Mirzayev, O.M.Pardayev, I.S.Tuxliyev va boshqalarning ilmiy ishlari

¹ Мухаммедов М.М., Мардонов Б.Б. Хизмат кўрсатиш соҳасида аҳоли бандлиги ва даромадлари. Монография. «Инновацион ривожланиш нашриёт-матбаа уйи». 2021. 186 б.; Пардаев М.Қ., Мирзаев Қ.Ж., Пардаев О.М. Хизматлар соҳаси иқтисодиёти. Ўқув қўлланма. – Т.: “ИҚТИСОД-МОЛИЯ”, 2014. – 384 б.;

ISSN 2091-5187

☞ “SERVIS” ☞

Jurnal Samarqand iqtisodiyot va servis instituti tahririyat
bo‘limida nashrga tayyorlandi.

06.03.2026 yilda terishga berildi. 19.03.2026 yilda bosishga ruxsat etildi. Ofset
bosma qog‘ozi. Qog‘oz bichimi 60x84_{1/8}. “Times” garniturasini. Ofset bosma usuli.
Shartli bosma tabog‘i 15,4. Hisob-nashriyot
tabog‘i 14,37. Adadi 100 nusxa. Buyurtma № 0031A/26

Samarqand iqtisodiyot va servis institutining
matbaa bo‘limida chop etildi.

Litsenziya № 025316.

Reestr № X-119112.

Manzil: Samarqand shahri, Shoxruh ko‘chasi, 60-uy.

© Samarqand iqtisodiyot va servis instituti, 2026.